

Центар за социјални рад Бечеј

21220 Бечеј, Зелена 80. Телефон: 021/6918-420, 021/6915-445
Матични број: 08144303 Шифра делатности: 8899 ПИБ: 100737919
ФАКС: 021/6915445 Рачун: Управа за трезор, филијала Врбас: 840-529661-05
е-мејл адреса: becej.csr@minrzs.gov.rs

ПЛАН РАДА ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД У БЕЧЕЈУ ЗА 2019. ГОДИНУ

Бечеј, 29.12.2018.

---

1. УВОД

ДЕЛАТНОСТ ЦЕНТРА ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

Садржај рада, односно делатности Центра за социјални рад Бечеј (у даљем тексту ЦСР Бечеј), одређен је на основу Статута Центра, Правилника о организацији, нормативима и стандардима рада Центра за социјални рад, у смислу Закона о социјалној заштити, Породичног закона, Одлуке о правима у социјалној заштити општине Бечеј и другим законским и подзаконским актима.

Центар за социјални рад решава у првом степену уз примену одредби Закона о општем управном поступку ("Сл. Лист СРЈ" број 33/97 и 31/2001 и "Сл. Гласник РС" број 30/2010) по захтевима грађана за остваривање права из области социјалне заштите, а у складу са Породичним законом ("Сл. Гласник РС" број 18/2005 и 72/2011 - др. закон), као орган старатељства врши послове заштите породице, помоћи породици и старатељства.

(1) У вршењу јавних овлашћења, ЦСР Бечеј у складу са законом одлучује о:

1. отварању права на новчану социјалну помоћ;
2. отварању права на додатак за помоћ и негу другог лица;
3. отварању права на помоћ за оспособљавање за рад;
4. отварању права на смештај у установу социјалне заштите;
5. отварању права на смештај одраслог лица у другу породицу;
6. хранитељству;
7. усвојењу;
8. старатељству;
9. одређивању и промени личног имена детета;
10. мерама превентивног надзора над вршењем родитељског права;
11. мерама корективног надзора над вршењем родитељског права.

(2) У вршењу јавних овлашћења, ЦСР Бечеј, у складу са законом, обавља следеће послове:

1. доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу, односно, лишењу родитељског права;
2. доставља, на захтев тужилаштва мишљење о процени ризика од понављања насиља које се догодило у породици,
3. доставља на захтев суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици;
4. пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак о спору за заштиту од насиља у породици;
5. сачињава, спроводи и евалуира план заштите жртава насиља;
6. сачињава, спроводи и евалуира план заштите и подршке жртвама насиља као члан координационог тима за заштиту од насиља општине Бечеј, кроз интерсекторску сарадњу Полицијске станице Бечеј, Основног јавног тужилаштва Бечеј и Центра за социјални рад Бечеј.
7. спроводи поступак процене опште подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља;
8. врши попис и процену имовине лица под старатељством;
9. сарађује са јавним тужиоцем, односно, судијом за малолетнике у избору и примени васпитних налога;
10. спроводи медијацију између малолетних учиниоца и жртве кривичног дела;
11. подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, односно судији за малолетнике;
12. присуствује, по одобрењу суда, радњама у припремном поступку против

малолетног учиниоца кривичног дела (саслушање малолетног учиниоца кривичног дела, саслушање других лица), ставља предлоге и упућује питања лицима која се саслушавају;

13. доставља мишљење суду пред којим се води кривични поступак против малолетника у погледу чињеница које се односе на узраст малолетника, чињеница потребних за оцену његове зрелости, испитује средину у којој живи и прилике под којима живи и друге околности које се тичу његове личности и понашања;

14. присуствује седници већа за малолетнике и главном претресу у кривичном поступку против малолетног учиниоца кривичног дела;

15. обавештава суд надлежан за извршење заводске васпитне мере и орган унутрашњих послова када извршење мере не може да започне или да се настави због одбијања или бекства малолетника;

16. стара се о извршењу васпитне мера посебних обавеза;

17. проверава извршење васпитне мере појачан надзор од стране родитеља, усвојитеља или старатеља и указује на помоћ у извршењу мере;

18. проверава извршење васпитне мере појачаног надзора у другој породици и указује помоћ породици у коју је малолетник смештен;

19. спроводи васпитну меру појачаног надзора од стране органа старатељства тако што се брине о школовању малолетника, његовом запослењу, одвајању из средине која на њега штетно утиче, потребном лечењу и сређивању прилика у којима живи;

20. стара се о извршењу васпитне мере појачаног надзора уз обавезу дневног боравака у установи за васпитање и образовање малолетника;

21. доставља суду и јавном тужиоцу за малолетнике извештај о току извршења васпитних мера о чијем се извршењу стара;

22. предлаже суду доношење одлуке о трошковима извршења васпитних мера;

23. обавља друге послове утврђене законом.

(3) Центар у вршењу јавних овлашћења пружа услуге социјалног рада и покреће судске поступке када је законом на то овлашћен.

(4) Од делатности, Центар за социјални рад Бечеј има организовано 24-часовна дежурства, у случају неодложних интервенција.

(5) У Центру за социјални рад Бечеј није организовано пружање услуга "СОС" телефоном, али на локалном нивоу постоји општински Штаб за ванредне ситуације, који у ванредним ситуацијама сазива председник општине, а чине га следеће службе: Центар за социјални рад Бечеј, чланови општинског већа, Дом здравља Бечеј, Геронтолошки центар Бечеј, ДТД Бечеј, Војни одсек, Црвени крст, Полицијска станица у Бечеју, Водоканал Бечеј, ЈП Комуналац Бечеј, Подручна ватрогасна спасилачка јединица Бечеј. Свака служба добија задатак из својих надлежности, а средства за рад обезбеђује Општина.

(6) Од августа 2016. године покренута је нова услуга социјалне заштите-Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју.

(7) Од маја 2017. године покренута је нова услуга социјалне заштите-саветовалиште за брак и породицу. Услугу пружају лиценцирани стручни радници Центра за социјални рад Бечеј.

(8) Од јануара 2018. године Центар за социјални рад Бечеј пружалац је услуге социјалне заштите-лични пратилац детета, у општини Бечеј.

ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА СТАНОВНИШТВА ОПШТИНЕ БЕЧЕЈ

Према подацима Републичког завода за статистику на територији општине Бечеј према попису из 2011.године живи 37.209 становника. Укупан број домаћинстава је 14.083, а укупан број станова је 17.027. У иностранству живи 499 лица. По месним заједницама иста ова подела изгледа овако:

Бачко Градиште: укупан број становника - 5.095 , укупан број домаћинстава - 1.924, а укупан број станова - 2.758;

Бачко Петрово Село: укупан број становника - 6.295, укупан број домаћинстава - 2.509, а укупан број станова - 3.124;

Бечеј: укупан број становника - 23.817, укупан број домаћинстава - 8.817, а укупан број станова - 10.231;

Милешево: укупан број становника - 911, укупан број домаћинстава - 354, а укупан број станова - 470;

Радичевић: укупан број становника - 1.091, укупан број домаћинстава - 379, а укупан број станова - 444.

Према подацима из пописа 2011.године, полну структуру становништва општине Бечеј чине: 18.316 мушкараца и 19.035 жена. Просечна старост становништва износи 39,5 година (37,9 код мушкараца и 41,1 код жена). Становништво је нехомогено, а у последња три пописа, примећен је пад у броју становника.

Становништво према полу и старости према попису из 2011. године:

Године живота	мушкарци	жене
0-4	641	613
5-9	746	703
10-14	787	753
15-19	897	848
20-24	985	870
25-29	874	813
30-34	855	816
35-39	824	850
40-44	910	900
45-49	1.053	1.107
50-54	950	976
55-59	747	834
60-64	692	820
65-69	647	796
70-74	468	646
75-79	266	499
80+	154	362

Образовна структура становништва општине Бечеј старијег од 15 година

живота је следећа: 18.542 су неквалификовани радници; 12.836 има средњу стручну спрему; 1.145 становника има вишу стручну спрему, а 1.302 има високу стручну спрему.

Општина Бечеј има 15.433 домаћинства, тако да у просеку једно домаћинство чини 2.65 чланова (стари податак).

Према старосној структури становништво можемо поделити у три категорије и то:

- Деца и омладина - 9.657 или 23,56 % у односу на укупан број становника.
- Одрасла лица - 16.983 или 41.44 % у односу на укупан број становника.
- Остарела лица - 14.347 или 35,00% у односу на укупан број становника.

Према броју новорођених становника у општини Бечеј у току 2018. године регистровано је 100 новорођенчади уписаних у матичну књигу рођених (22 мање него у протеклој 2017. години), што не одговара јасној слици прираштаја становништва, јер у општини Бечеј не постоји породилиште, па се становнице Бечеја порађају у породилиштима у Новом Саду, Врбасу или Сенти. У извештајном периоду број умрлих је 337 (8 више него у 2017. години), евидентираних код матичне службе Бечеј, али је овај број већи јер Бечеј нема болницу, те не поседујемо податке свих преминулих током болничког лечења (грађани се упућују на лечење у Нови Сад, Врбас или Сенту).

У току 2018. године број склопљених бракова на територији општине Бечеј је био је 160, (у 2017. години било их је 187), а број развода је 103 (протекле године је број развода био 231). Примећена је тенденција пораста склопљених бракова у односу на број разведених, посебно ако се узме у обзир чињеница да се у евиденцији броја развода којом располаже Основни суд у Бечеју, подразумевају брачне и ванбрачне заједнице.

На територији општине Бечеј незапослених је 4.808, од тога 2.439 жена и 2.369 мушкараца.

Квалификациона структура незапослених је:

- неквалификовани (I степен) : 2.348, од чега 1.166 жена и 1.182 мушкарца
- полуквалификовани (II степен) : 88, од чега 34 жене и 54 мушкарца
- квалификовани (III степен) : 1.107, од чега 494 жене и 613 мушкарца
- ССС (IV степен): 953, од чега 565 жена и 388 мушкараца
- ВКВ (V степен): 34, од чега 7 жена и 27 мушкараца
- ВШС (VI степен): 121, од чега 68 жена и 53 мушкарца
- ВСС (VII-1 степен) : 155, од чега 103 жена и 52 мушкарца
- ВСС (VII-2 степен): 2, од чега 2 жене
- ВСС- мастер (VIII степен): 0

У току 2018. године право на пензију по основу запослености је остварило 8.200 лица (70 мање него у току 2017. године), од тога:

- Старосна пензија - 6901 лица (старосне 4203, породичне 1812, инвалидске 886, укупно)
- Самосталне занатлије- 474 лица (старосне 300, породичне 112)
- Пољопривредне пензије- 807 лица (старосне 649, инвалидске 41, породичне 117)
- Војни пензионери-18 лица (старосне 5, инвалидске 2, породичне 11).

Нехиџијенска насеља на територији општине Бечеј налазе се на пар локација Општине. То је углавном Ромско становништво ниског социјалног статуса од око 2.000

становника. Тачне податке о припадницима Ромске националности ЦСР Бечеј нема, нити било која институција на територији општине Бечеј. Према попису становништва општине Бечеј из 2011. године, 337 особа изјаснило се као Роми. Процене су да је тај број далеко већи, али да се Роми због дискриминације којој су изложени не опредељују да се изјасне као Роми (изјашњавају се као Југословени, Албанци, Срби и Македонци).

У току 2018. године спроведено је истраживање у оквиру пројекта Радно ангажовање Рома као теже запошљивих лица на примарној селекцији отпада на територији општине Бечеј, финансиран од стране ГИЗ-а (Немачка организација за међународну сарадњу) и општине Бечеј. Носилац пројекта била је општина Бечеј, а партнери на пројекту: Центар за социјални рад Бечеј, ЈП „Потисје“ и НВО „Ђина“. Центар за социјални рад Бечеј бавио се прикупљањем података о ромским породицама, спровођењем интервјуа и анкете теренским радом, као и радним ангажовањем 15 Рома и Ромкиња који су били радно ангажовани током трајања пројекта у ЈП „Потисје“.

Током реализације пројекта анкетирано је 369 припадника Ромске националности, 164 мушкараца и 205 жена. Преко 90% анкетираних корисници су новчане социјалне помоћи и остварују право на дечији додатак.

135 анкетираних лица живи у ванбрачној заједници, 117 лица живи у брачној заједници, 85 лица су неожењени/неудате (међу њима има и удовица/удоваца) и 32 лица су разведена (брачна и ванбрачна заједница).

Према категорији стеченог образовања чак 214 лица нема завршену основну школу, што износи 57,9% анкетираних. 121 лице има завршену основну школу, 32 лица средњу школу (припадници из групе младих), док је 2 лица високо образовано. Током попуњавања анкете било је нејасноћа у смислу да циљна група подразумева позитиван одговор о завршеној основној школи, уколико се иста похађала (завршен одређен разред у основној школи).

Према категорији радног односа, свега 19 лица изјаснило се да је у радном односу, дакле око 5% од укупног броја анкетираних. На додатно питање о ком запослењу је реч, анкетирани су се изјашњавали: 7 лица обавља повремене сезонске послове, 2 лица запослена су у ЈП „Комуналац“, 1 лице је трговац, 1 лице је пекар, 1 лице лични пратилац (ангажован уговором о повременим и привременим пословима), 6 лица физички радници („Тисаутомotive“, „ПИК Бечеј“, „Кабел нет“, „Костел“), 1 лице је приватни предузетник.

Просечна месечна нето зарада у општини Бечеј за месец децембар 2018. године износи 45.765,00 динара, док је у децембру 2017. године износила 40.167,00 динара.

Сви ови подаци и чињенице се узимају у обзир приликом планирања у области социјалне заштите. Полазну основу за план чине подаци из Извештаја о раду ЦСР Бечеј за протеклу годину.

2. ПЛАНИРАНО КРЕТАЊЕ БРОЈА КОРИСНИКА СОЦИЈАЛНЕ И ПОРОДИЧНО-ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

У току 2018. године број корисника услуга социјалне заштите је био 4918, незнатно мањи него протекле године када је износио 5408. Овакав тренд очекује се и у 2019. години. Највећи број корисника из свих старосних група је из категорије материјално угроженог становништва, а који нису у могућности да задовољавају сопствене егзистенцијалне потребе и потребе чланова своје породице. Очекује се да ће

у току 2019. године доћи до смањења броја корисника новчане социјалне помоћи због тенденције пораста нових радних места у општини Бечеј, као и због одлива грађана у иностранство, ради запослења. Такође, очекује се повећање броја чланова породица корисника који већ остварују право на новчану социјалну помоћ (наставиће се тренд рађања деце у породицама које се већ налазе у систему социјалне заштите). У току 2018. године Центру Бечеј је поднето 1504 захтева за остваривањем права на једнократну новчану помоћ, од чега је остварених права 1462. Међу подносиоцима захтева за остваривањем права на једнократну новчану помоћ највише се обраћају припадници Ромске националности, стари и болесни грађани општине Бечеј, самохрани родитељи, вишечлане породице. Предмет великог броја захтева за једнократном новчаном помоћи је здравствена заштита грађана, коју редовно здравствено осигурање не покрива (болничко лечење, специјализовани прегледи, куповина лекова без рецепта, путовања ради болничког лечења...). У зимском периоду број захтева за једнократном новчаном помоћи је највећи, када се Центру обраћају корисници најчешће због куповине огревног дрвета. Центар за социјални рад Бечеј, захваљујући деценијској сарадњи са немачком организацијом „Kirchengemeinde Altenberg Schildgen Schuellenbusch“ из Гладбаха и ове године је поред редовних активности, поделио огрев за преко 100 породица. У току 2018. године поднето је 115 захтева за остваривањем права на туђу негу и помоћ, од чега је признато 53 права.

Овакав тренд са очекује се и у 2019. години. Центар Бечеј у току 2019. године појачаће свој рад на превентивним и другим програмима који ће се бавити мотивисањем грађана за укључивањем у образовним систем и оспособљавањем за активно тражење посла, са циљем оснаживања корисника и изласка из система социјалне заштите.

Применом новог Закона о спречавању насиља у породици од јула 2017. године повећао се број пријављених случајева насиља и изречених хитних мера заштите од насиља. У току 2018. године регистровано је 166 особа жртава насиља (одраслих лица и посебно 22 деце), а у 2017. години 116 особа. Изречено је 259 хитних мера (забрана приласка жртви и исељења из стана). Статистички подаци показатељи су да код грађана општине Бечеј расте свест о друштвеном феномену насиља и нултој толеранцији на насиље, као и да је примећен пораст поверења у институције, те се очекује пораст пријава случајева породичног насиља и у 2019. години. Центар Бечеј наставиће интезивну међусекторску сарадњу са релевантним установама и институцијама у спречавању насиља у породици, а такође ће се унутар самог Центра, кроз рад интерног тима за заштиту жртава од насиља, пружати услуге стручног рада у циљу подржавања и оснаживања свих жртава насиља (Саветовалиште, видови материјалне подршке, упућивање на друге установе...). Центар ће наставити да се бави превентивним програмима препознавања насиља и адекватног реаговања (теренски рад, вршњачка едукација, трибине, медијска промоција...). Кроз пројекте, као партнери са локалном самоуправом и СКГО мрежом, Центар ће интезивно радити на промоцији механизма заштите од насиља са високо ризичним групама (Ромкиње и млади).

У току 2019. године Центар појачаће теренски рад у циљу обилазака самачких домаћинстава у приградским деловима општине Бечеј, како би се старим и болесним лицима пружале квалитетније услуге социјалне заштите. Примећена је тенденција пораста самачких домаћинстава, у којима су стара и оболела лица, без сродника који би адекватно бринули о њима, а неспособни су за самостално задовољавање сопствених потреба. Центар нуди сервис услуга, у сарадњи са Геронтолошким центром Бечеј, који омогућује алтернативу да остарела лица наставе живот у својим домаћинствима, без институционалног смештаја. Центар на својој активnoj евиденцији има 808 лица старијих од 65 година.

У току 2019. године очекује се пораст корисника који имају сметње у развоју и телесни инвалидитет (посебно из категорије деце и младих), а због развоја нових услуга социјалне заштите-Дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју и личних пратилаца деце са сметњама у развоју. Такође, очекује се пораст корисника услуга Саветовалишта за брак и породицу, услуге социјалне заштите покренуте у мају 2017. године. Центар ће у 2019. Години улагати напоре за промовисање и унапређење нових услуга социјалне заштите, као и у завршавање поступка лиценцирања истих.

ЦСР Бечеј очекује у 2019. године повећање деце и младих са проблемима у понашању и починиоца кривичних и прекршајних дела, кривично неодговорних малолетних лица. Стручни радници бавиће се овом тематиком у складу са надлежностима, али и повећати превентивни рад са породицама како би се у будућности постигло смањење стопе криминалитета код младих. ЦСР Бечеј интезивно ће радити на заштити деце и младих од свих облика насиља. Пружаће се адекватна старатељска заштита деци без родитељског старања.

3. ДЕЦА И МЛАДИ

У претходном извештајном периоду број деце и младих који су били на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј је износио 1527 (новоевидентирани и пренети корисници). Од овог броја, највећи број деце и младих потиче из материјално угрожених породица. Лоши социо-материјални услови у породици утичу на све области живота деце и младих особа - на њихово понашање, интересовања, ставове, однос према друштвеним вредностима, здрављу, образовању. Због тога је из таквих породица највећи број деце и младих који испољавају поремећаје у понашању (врше кривична и прекршајна дела), деце са проблемима у психо-физичком развоју или деце која одрастају и развијају се у нестимулативним и поремећеним породичним односима. Већ неколико година уназад је тренд повећања броја деце и младих у свим областима породично-правне и других видова социјалне заштите.

У току 2014. године СО Бечеј је усвојила Локални план акције за децу и Локални план акције за младе за период до 2016.године. У току 2017. године оба локална акциона плана су ревидирана и измене усвојене од стране СО Бечеј. ЦСР Бечеј је активно учествовао у изради тих планова, а у току њихових ревидирања интегрисао нове услуге социјалне заштите и заузео активнију позицију са циљем директнијег и континуиранијег рада са корисницима услуга социјалне заштите. Области обухваћене тим плановима су: сиромаштво, деца без родитељског старања, деца са поремећајима у понашању, насиље у породици, деца са сметњама у развоју, као и области образовања, здравства и сл. То су области са којима се стручни радници Центра свакодневно срећу и баве у оквиру својих надлежности. Центар Бечеј, у наредном периоду планира да појача превентивне програме рада са децом и младима, кроз сарадњу са партнерима из других релевантних установа и организација.

Увођењем у праксу новог Закона о спречавању насиља у породици од јула 2017. године повећан је степен међусекторске сарадње ЦСР Бечеј, ОЈТ Бечеј, Основног суда Бечеј, Полицијске станице Бечеј, Дома здравља Бечеј и образовних установа у Бечеју. Законска регулатива и сарадња релевантних установа и институција пружила је већи степен безбедности за децу и младе у породичном окружењу, у групи вршњака и школском окружењу. Током 2019. године планирано је да се одржи овакав квалитет међусекторске сарадње (кроз сталне координационе састанке), као и да се друштвеном феномену насиља приступи превентивним мерама. Планиране су реализације пројеката који ће се бавити препознавањем различитих облика насиља код деце и младих, као и упознавање са механизмима заштите и процедурама пријављивања случајева насиља. Наставиће се интезиван рад на решењу дугогодишњег проблема-

непостојање адекватног смештаја за децу и младе жртве насиља, кроз сарадњу са локалном самоуправом и другим релевантним институцијама у локалној заједници.

У току 2019. године наставиће се са пружањем услуге социјалне заштите покренуте у току 2017. године-Саветовалиште за брак и породицу. Стручни радници ЦСР Бечеј наставиће да се у оквиру саветодавних услуга баве породичним проблемима грађана општине Бечеј, а посебно проблемима деце и младих. Кроз ове услуге пружаће се подршка и оснаживање младима у адолесцентним кризама, деци и младима жртвама насиља, деци и младима са проблемима у понашању и сл.

Посебан проблем уочен током 2018. године (са тенденцијом повећавања протеклих година) јесу деца и млади са проблемима у понашању. Сваке године помера се узрасна граница деце починиоца прекршајних и кривичних дела (у току 2018. године забележени су узрасти од 8. година). Такође, уочени су и проблеми који се тичу просјачења деце и њиховог живота на улици. ЦСР Бечеј бавиће се овим проблемима кроз пружање услуга у оквиру својих надлежности, Саветовалишта за брак и породицу, али такође, планирано је да се кроз пројектне активности повећа превентивни рад са децом и младима са проблемима у понашању. Активности које се планирају односе се на групе самоподршке младих са проблемима у понашању, креативне радионице окупационог карактера, едукације на тему ненасилне комуникације и конструктивног решавања конфликта, адекватно реаговање на фрустрацију и слично. Учешћем у различитим радним групама које се баве питањима деце и младих, ЦСР Бечеј заступаће ставове који су усмерени на развој спортских и културних дешавања у широј друштвеној заједници, посебно у приградским насељима (Бачко Градиште, Милешево, Бачко Петрово Село, Пољанице) где оваквих садржаја готово да нема.

Августа 2016. године покренута је нова услуга социјалне заштите-Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју. До 31.12.2018. године регистровано је 50 корисника ове услуге, а око 10 до 15 корисника свакодневно користи услуге Дневног боравка. У току 2019. године радиће се на побољшању квалитета ове услуге, у правцу адекватнијег одговора на потребе корисника. Досадашње искуство је показало да развој услуге треба да иде у правцу развоја спектра услуга у директном раду са децом у Дневном боравку (едукативни и окупационо-терапијски рад, укључивање стручњака-логопеда, дефектолога..) и рад на видљивости корисника у широј друштвеној заједници (спречавање социјалне изолације, остваривање дечијих/људских права, борба против стереотипа, предрасуда и дискриминације, промовисање радне способности корисника...). Посебно значајно поље деловања јесте промовисање очуваних радних капацитета и радна способност младих са сметњама у развоју, као и њихова изражена мотивисаност да се баве друштвено-корисним радом.

Од јануара 2018. године ЦСР Бечеј преузео је улогу пружаоца услуге социјалне заштите-лични пратилац деце са сметњама у развоју. У току 2018. године 18 деце остварило је право на ову услугу социјалне заштите. У току извештајног периода улагани су велики напори у смислу повезивања и унапређења сарадње између Центра и образовно-васпитних установа, а ти трендови планирани су и за наредну годину. Такође, планирано је за наредни период структурисаније пружање ове услуге, стављање у јасан законски оквир на нивоу општине Бечеј, обука личних пратиоца и добијање лиценце за ову услугу социјалне заштите.

4. ОДРАСЛИ КОРИСНИЦИ

У претходном извештајном периоду број одраслих особа које су биле на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј је износио 1619. Тај број приближно је једнак броју претходних година, са тенденцијом да су највећи број одраслих корисника (око 70%) и даље корисници новчане социјалне помоћи, али да се све више повећава број корисника који користе и друге услуге социјалне заштите. Поред

различитих видова материјалних давања, стручни радници Центра, у складу са својим надлежностима, грађанима општине Бечеј пружају услуге подршке и оснаживања у повећању нивоа родитељских компетенција, спроводе поступке корективног надзора над вршењем родитељског права, поступке старатељске заштите за одрасла лица и слично. У 2019. години Центар Бечеј наставиће интензивнији рад на подржавању и оспособљавању корисника у циљу њиховог осамостаљивања и изласка из система социјалне заштите.

У току 2019. године Центар за социјални рад Бечеј биће активан члан свих радних група на територији општине Бечеј које ће се бавити одрживошћу стратегије за борбу против сиромаштва. Акцент ће бити на програмима обучавања за активно тражење посла и samozapošljavanje, као и могућности стицања додатног образовања и стручног усавршавања. Посебна пажња посвећује се одржању пројекта „Друга шанса“ функционалном образовању одраслих, која нуди корисницима Центра за социјални рад Бечеј могућност стицања основног образовања, а са обзиром на велики проценат неписмености на територији општине Бечеј, представља драгоцену услугу.

У циљу међусекторског приступа жртвама насиља у породици, на принципима координисаног деловања и сарадње свих субјеката на локалном нивоу, узимајући у обзир обредбе позитивних правних прописа којима је уређена надлежност субјеката у поступању на заштити жртва насиља у породици као и посебних протокола којима је детаљније разрађен интерни поступак унутар сваког појединог система у складу са основним принципима и циљевима "Општег протокола о поступању и сарадњи установа, органа и организација у ситуацијама насиља над женама у породици и партнерским односима" који је својим закључком усвојен од стране Владе РС, дана 18.11.2013.године потписан је Споразум о поступању и сарадњи институција у случајевима насиља над женама над женама у породицама и у партнерским односима на територији општине Бечеј. Споразум су потписали: Центар за социјални рад Бечеј, Општина Бечеј, Основно јавно тужилаштво у Бечеју, Основни суд у Бечеју, Полицијска станица Бечеј, Дом здравља Бечеј и Прекршајни суд у Бечеју. Ради потпуније и квалитетније заштите жртва насиља у породици и жртва у партнерским односима, а у складу са посебним протоколом, у Центру је формиран Интерни тим који се бави проблематиком насиља. Увођењем Закона за спречавање насиља у породици и његовом применом од јула 2017. године повећан је степен међусекторске сарадње ЦСР Бечеј, ОЈТ Бечеј, Основног суда Бечеј, Полицијске станице Бечеј, Дома здравља Бечеј и васпитно-образовних установа у Бечеју. Законска регулатива и сарадња релевантних установа и институција пружила је већи степен безбедности и доступности за жртве породичног насиља. Током 2019. године планирано је да се одржи овакав квалитет међусекторске сарадње (кроз сталне координационе састанке), као и да се друштвеном феномену насиља приступи превентивним мерама. Жртве насиља имаће на располагању, поред обавезног стручног рада и услуге стручних радника ЦСР Бечеј у оквиру Саветовалишта. Посебан акценат ставиће се на жене које живе у приградским насељима општине Бечеј и којима нису доступне едукације о препознавању различитих облика насиља код деце и младих, као и упознавању са механизмима заштите и процедурама пријављивања случајева насиља.

5. СТАРИЈИ КОРИСНИЦИ

У претходном извештајном периоду, број старијих особа које су биле на евиденцији Центра за социјални рад Бечеј износио је 808. Забележен је пораст броја старијих особа без породичног старања које су смештене у неку од установа социјалне заштите. Такође велики број старијих особа из категорије хронично оболелих и инвалидних лица је користило услуге помоћи у кући и кућне неге које се остварује у сарадњи са Геронтолошким центром у Бечеју. Ту спадају: помоћ у одржавању личне

хигијене и хигијене простора у којем бораве, помоћ у доношењу на кућну адресу топлог obroка, нега непокретних болесника и др.

Очекује се да ће и у 2019-ој години, узимајући у обзир целокупну ситуацију у друштву и општини Бечеј, доћи до повећања броја старијих особа корисника услуга Центра (према подацима са Пописа становништва општине Бечеј из 2011. године највећи део становништва је из категорије старих лица).

Све је већи број старих особа, корисника услуга Центра за социјални рад Бечеј, али и оних који остварују право на минималне пензије, те живе у веома тешким социо-економским околностима. Додатни проблем је одлив младих из општине Бечеј, што резултира све већим бројем самачких домаћинстава старих особа. Све чешће Центру се обраћају старе особе које су усамљене, без могућности да саме брину о себи и домаћинству, неинформисане о својим правима и могућностима... Неопходно је развити локалну стратегију која ће старе особе препознати у широј друштвеној заједници и означити их као осетљиву групу. Потребно је јачати постојећи систем услуга и уводити нове, посебно оне које за циљ имају факторе квалитетнијег социјалних веза. Центар за социјални рад ће своје услуге које се односе на старе развијати и унапређивати кроз међусекторску сарадњу са другим релевантним институцијама. Посебно добру сарадњу Центар за социјални рад Бечеј остварује са Геронтолошким центром Бечеј.

6. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА ИЗ ОКВИРА ПРАВА И ОБАВЕЗА ОПШТИНЕ

На основу препоруке Владе РС и иницијатива овога Центра које су проистекле из поменутих препорука, као и праћења потреба корисника у овој области, у планској години очекује се и проширење права корисника.

Имајући у виду стратегију социјалне заштите у општини Бечеј, Центар ће се и у 2019.години активно залагати код локалне самоуправе (као и претходних година) да би се реализовало пружање услуга деци и младима који напуштају установе социјалне заштите или хранитељске породице под алтернативним називом "кућа на пола пута", а која би тој рањивој групи омогућила лакшу интеграцију у социјалној средини на путу њиховог потпуног осамостаљивања.

И у 2019.години Центар ће се код локалне самоуправе активно залагати за обезбеђивање средстава за даљу реализацију нових услуга социјалне заштите Дневног боравка за децу и младе са сметњама у развоју и Саветовалишта за брак и породицу, поред издвајања средстава из дела наменских трансфера за услуге социјалне заштите ресорног Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Планирано је да се средства прикупљају конкурисањем на различите пројекте, као и донацијама грађана и предузећа општине Бечеј.

7. ПОРОДИЧНО-ПРАВНА ЗАШТИТА ДЕЦЕ

Заштита деце без родитељског старања и даље ће заузимати доминантно место планираних активности Центра кроз афирмацију породичног смештаја у локалној средини, евидентирањем потенцијалних хранитељских породица и њиховом едукацијом кроз предвиђене радионице са циљем разумевања развојних потреба деце без родитељског старања, деце са сметњама у развоју, деце са поремећајем у понашању и високо трауматизоване деце реализацијом активности социјално-материјалне подршке хранитељским породицама, давањем информација које би допринеле унапређењу смештаја деце у другу породицу. Потребно је појачати промовисање хранитељства кроз медијске капапање грађанима општине Бечеј, како би се мотивисали што већи број и што квалитетније породице које би се оспособиле за бављење хранитељством. Такође, потребно је упознати грађане општине Бечеј са

хранитељством за одрасле. Број деце без адекватног родитељског старања далеко је већи од расположивих капацитета породица на територији општине Бечеј које имају лиценцу за бављење хранитељством.

8. ПОРЕМЕЋЕНИ ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ

Чињеница је да се ситуација у друштву негативно одражава на породицу као основну јединицу друштва. О томе говори и сваке године све већи број захтева за развод брака. Обзиром на то да су проблеми у друштву, а који узрокују нестабилност у породици и даље присутни, предвиђа се повећање броја корисника из ове категорије у 2019. години. Такође, све је већи број починиоца прекршајних и кривичних дела, кривично неодговорних малолетних лица са тенденцијом да је сваке године узрасна граница померена на доле (у току 2018. године забележени су случајеви кривично неодговорних лица са 8 година живота). Социо-економска ситуација и трендови живота у широј локалној заједници, где родитељи све више времена проводе на радним местима, произвела је различите проблеме у васпитању деце. Све чешће у ЦСР Бечеј обраћају се родитељи којима је потребна подршка и оснаживање у јачању својих родитељских компетенција и подизање истих на виши ниво. Инклузивни систем образовања укључио је активно у систем децу и младе са сметњама у развоју, што је за породичну околину нови и захтеван изазов. Због оваквих и сличних проблема од изузетног значаја за локалну заједницу било је покретање услуге социјалне заштите-Саветовалишта за брак и породицу који грађанима општине Бечеј нуди бесплатан рад са стручњацима и активно проналажење алтернатива за успешно решавање проблема. У току 2019. године наставиће се са промовисањем ове нове услуге у ЦСР Бечеј, као и улагање напора да услуга постане доступнија и грађанима који живе у приградским насељима општине Бечеј. Центар ће промовисати породичне вредности и пружати подршку родитељима у јачању родитељских капацитета и адекватнијег одговора на потребе деце у породичном окружењу.

9. ЖРТВЕ ЗЛОСТАВЉАЊА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ДРУГИХ ВИДОВА НАСИЉА

Узимајући у обзир чињеницу да је из године у годину повећан број пријављених случајева насиља у породици на територији општине Бечеј, Центар ће у оквиру својих надлежности и свакодневних делатности и у 2019. године наставити са активностима које ће имати за циљ подизање свести и охрабривање становништва општине да уколико имају сазнање о насиљу о томе обавесте надлежне органе. Промовисаће се нулта толеранција на насиље и насиље као друштвени феномен, а не проблем појединца. Указиваће се на одговорност сваког појединца да се сазнање о насиљу пријави. Радиће се на изградњи одговорног грађанства. Сви стручни радници Центра су прошли акредитоване програме стручног усавршавања из области превенције и заштите од насиља у породици. Интерни тим за заштиту жртава насиља ће се бавити проблематиком насиља, квалитетнијом и потпунијом заштитом ове категорије грађана. Интезивираће се сарадња са образновним установама и Домом здравља Бечеј. Посебан акценат ставља се на превентивне програме спречавања насиља у породици и вршњачког насиља.

10. ДЕЦА И МЛАДИ СА ПОРЕМЕЋАЈИМА У ПОНАШАЊУ

На основу праћења кретања броја малолетних и млађих пунолетних лица са

поремећајима у понашању у претходној години и у планској години предвиђа се њихово повећање.

Заштита малолетних починилаца кривичних дела оствариваће се кроз примену адекватних васпитних мера (деца која су починиоци кривичних дела, а имају навршених 14 година живота). У односу на ову групу деце, деца са поремећајима у понашању млађе од 14 година (кривично неодговорни) и друге деце са асоцијалним понашањем реализоваће се у Центру адекватне услуге социјалне заштите. Планиране су пројектне активности које ће се односити на превентивни рад са млађим малолетним лицима и онима који већ имају изражене проблеме у понашању.

Проблем у реализацији заштите деце из ове категорије, као и деца из дисфункционалних породица је присутан већ дуже време, а посебно узимајући у обзир чињеницу да број деце из тих категорија сваке године расте. Стручни радници Центра приступиће овом проблему са превентивним програмима (трибине, радионице са темама ненасилног решавања конфликта, ненасилне комуникације, асертивности, проналажења алтернативних решења проблема...). Такође, стручни радници појачаће психолошки и педагошки рад са децом нижих узраста, у раним фазама јављања проблема. У овај рад биће укључени сви чланови породице. Организовање курсева за доквалификацију и преквалификацију и стицање нових знања и вештина са циљем проналажења запослења, економског осамостљења и оснаживања би такође било корисно и важно за ову популацију.

11. ОДРАСЛИ И СТАРИЈИ ЛИШЕНИ ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ, ПОД СТАРАТЕЉСТВОМ

Код обе категорије не очекујемо значајније промене у планској години у односу на извештајни период из претходне године.

Код отуђења имовине код све три категорије (деца и млади, одрасли и старији под старатељством) такође не очекујемо битније промене у односу на претходну годину.

12. ПРЕВЕНТИВНИ РАД У 2019. ГОДИНИ

Превентивна делатност Центра у планској години биће усмерена на:

1. Редовно праћење стања у области социјалне и породично-правне заштите.
2. Унапређење сарадње са субјектима на локалном нивоу, посебно са оним који могу да допринесу унапређењу стања у области социјалне заштите и раном откривању лица и породица у стању социјалне потребе.
3. Непосредно учешће у реализацији превентивних активности хуманитарних, инвалидских и пензионерских организација.
4. Анимирање и укључивање релевантних субјеката локалне заједнице у раду на превентивној заштити малолетних преступника и свих осетљивих група деце и младих (са сметњама у развоју, са породичним проблемима, зависницима и сл.), иницирање ванинституционалних облика заштите старијих и инвалидних лица чиме би се побољшао квалитет њихог живота.
5. У складу са постигнутим споразумом о поступању и сарадњи институција у случајевима насиља над женама у породици, у партнерским односима на територији општине Бечеј и применом новог Закона о спречавању насиља у породици, према којима Центар за социјални рад Бечеј има важну улогу, наставиће се са мађусекторском сарадњом са установама и институцијама од значаја за ову област, а ЦСР Бечеј заузеће активну улогу у заштити жртава од насиља. ЦСР Бечеј усмераваће свој рад на мапирање најосетљивијих друштвених група које лако могу постати жртве

насиља, као и на мапирање ресурса у заједници - органа, установа, организација и појединаца који могу да допринесу унапређењу превенције и заштите од насиља у породици и других облика насиља.

6. Информисање јавности о раду Центра путем локалних средстава информисања.

13. АНАЛИТИЧКО ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

У 2019. години ЦСР Бечеј ће сачинити Извештај о броју и категоријама корисника услуга социјалне заштите, као и облицима, мерама и услугама социјалне заштите примењеним у претходној години. То ће поред показатеља о раду Центра, послужити и као полазна основа планирања делатности у наредној години.

Поред тога Центар ће:

- На основу прикупљених информација о стању заштите старијих лица, потребама свим старијих људи сачинити предлог плана пружања помоћи у ванинституционалној заштити;
- Радити на унапређењу смештаја одраслих и старијих лица у другу породицу;
- Сачинити анализу стања у области заштите породица са поремећеним породичним односима и радити на превазилажењу проблема
- Преко средстава јавног информисања и маркетинга обавештавати грађане о присутности и непожељности појединих облика понашања, њиховом негативном деловању на се структуре друштва и указивати на механизме њиховог превазилажења.

14. УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ДЕЛАТНОСТИ

Програмски задаци ЦСР Бечеј постављени су на основу планираног повећања броја стручних радника и то минимум једног стручног радника, као и решавања статуса радно ангажованих особа у Дневном боравку и координатора личних пратиоца. Да би ове задатке и планиране активности било могуће реализовати, кључна је улога локалне заједнице која би нам пружила пре свега финансијску подршку, што би значило запошљавање и остваривање планираних активности. Такође, поред финансијске подршке од изузетног значаја је и подршка у смислу препознавања проблема и сензибилисаности локалне заједнице према циљној групи. Центар за социјални рад ће активно прибављати средства кроз пројектне активности. Рад стручних радника у ЦСР Бечеј би повећањем броја извршилаца био много ефикаснији обзиром на то да се обим посла сваке године значајно повећава.

Да би се проблеми у области социјалне заштите успешно решавали, неходна је сарадња са свим субјектима у систему социјалне заштите и ван ње, као и активно учешће свих.

Надамо да ћемо у планском периоду добити подршку најбитнијих чинилаца општине Бечеј и свих релевантних установа и институција и кроз међусекторску сарадњу успети да реализујемо програм рада.

Директор
Ивона Божовић
Ивона Божовић